

ERDÉLYI GAZDA

ÁLTALÁNOS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSÉG:

Kolozsvárt, belközép-utca 11. szám,
hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Előfizetési ára: egész évre 4 frt, félévre 2 frt.

Az erdélyi gazdasági egylet tagjai ingyen kapják

KIADÓHIVATAL:

Kolozsvárt, belközép-utca 11. szám,

ide küldendők a hirdetések, mindennemű mellékletek, előfizetési és hirdetési pénzek, valamint a reclamatiok.

Hirdetések a legolcsóbb árszabály szerint vétetnek fel.

TARTALOM.

25-éves jubileum.

Ring vagy nem Ring? Mauthner Ödön.

Hogyan táplálkozik a növény s honnan származnak tápanyagai? III. K. Á.

Az Erdélyrészi Falka-Vadász társulat versenyei.

Egyleti élet.

Az erdélyi gazdasági egylet igazgató választmányának f. hó 5-én tartott ülése.

Vegyesek.

Heremag tisztítás és értékesítés. — Uj borászati felügyelők. — Répaháboru Cseho-szágban. — Árpakivite-
lünk veszedelme. — Osztatlan közlegelők felosztása. — Lókiavitel Belgiumban. — Takarmány-
neműek olcsó szállítása. — A magyar gyáripár újabb nagy diadala.

Piaczi értesítő.

Hirdetések.

25-éves jubileum.

Hazarészünk egyedüli, magasabb gazdasági tanintézete a kolozsmonostori m. kir. gazdasági tanintézet november 15-én ünnepli 25. éves fennállásának emlék-ünnepélyét. 1869. november 15-én lett megnyitva és azóta 25-éven át terjeszti a gazdasági előhaladás és gazdasági szakismeretek szövétnekével a fényt mezőgazdaságunk körül. Évenként egy-egy rajt bocsátva ki magából felszerelve a gazdasági szakismertek elmeivel, kik az ország minden részében szétoszolva előharczosai lesznek a gazdasági haladásnak.

Ezen ünnepély nem csak a jubiláló tanintézet ünnepe, nemcsak a volt tanítványok háláünnepe, hanem örömnnepe mezőgazdaságunknak és mezőgazdaságunkat képviselő minden egyes tagjának. Vegyenek részt ezen ünnepélyen megjelenésükkel vagy legalább a távolban örömtelt szívvvel mindazok, kiknek érdekében áll és örömet okoz a mezőgazdaság haladása.

A volt tanítványok pedig jelenjenek meg minél számosabban, hogy alma-materünk örömnnepe hozzá és saját hálájukhoz, mellyel tartoznak, méltóvá tehessék.

A volt hallgatókból alakult végrehajtó-bizottság által kibocsátott meghívót és programot itt közöljük.

A kolozsmonostori m. kir. gazdasági tanintézet egykori hallgatói részéről kiküldött végrehajtó

bizottság, a tanintézet 1869 ik évi november hó 15-én történt megnyitása és huszonöt éves fennállásának emlékére, a tanintézet igazgatósága által folyó 1894. évi november hó 15-én d. e. 10 órakor a tanintézet nagytermében rendezendő *jubileumi ünnepélyre*, pályatárs urnak és családjának becses megjelenését kéri.

Programm

1. Az ünnepély előestéjén november hó 14-én esti 8 órakor találkozás a Központi Szálloda emeleti termében.

2. November hó 15-én reggel kivonulás tetteletileg a gazdasági tanintézetbe. Gyülekezés e végett reggel 8 órakor a Közp. Szálloda emeleti termében

3. Kivonulás után — reggel 9 órakor — a pályatársak nagygyűlése Kolozs-Monostoron, a gazdasági tanintézet udvarán.

4. Délelőtt 10 órakor diszünnepe. Tárgyai:

a) K. Vörös Sándor kir. tanácsos igazgató beszéde a tanintézet 25 évéről.

b) Kolozsmegye 2000 frtos alapítványának kihirdetése.

c) A tanári testület 1000 frtos alapítványának kihirdetése

d) Az egykori hallgatók szónokának: Sz. Szakáts Péter gazd. egyl. titkárnak üdvözlő beszéde a tanári testülethez a tanároknak szánt emléktárgyak átadásával, végül jelentése a volt hallgatók által tett alapítványról.

e) Kodolányi Antal és Vörös Sándor igazgatóknak az egykori hallgatók által megfestetett arcképeik leleplezése.

f) Az igazgató bezáró beszéde

5. Délután 2 órakor társasbéd.

*

NB. November hó 10-éig érkezési idejét biztosan bejelenteni kérjük, valamint, hogy szállodában lakást foglaljon-e le a t. pályatárs ur részére a végrehajtó bizottság?

Ring vagy nem Ring?

Néhány észrevétel a „Heremag termelési és értékesítési viszonyok” czimű czikkhez.

E becses lap multkori számában lekötötte figyelmemet az említett czimű czikk és a mennyiben jó magam voltam az, a ki tizenöt évvel ezelőtt megkezdtem utat törni a magyar lóhere exportjának a világ piaczkon és a mennyiben törekvéseim nem voltak meddők, mert a magyar lóhere főlényét immár vallja világszerte minden kereskedő és lóhere-consumens, úgy hiszem nem követek el szerénytelenséget, ha hozzászóllok a dologhoz.

Nincs tudomásom arról, hogy hol vehette szóban lévő budapesti napi lap azt a hirt, hogy a budapesti kereskedők ringet kötöttek. Saját üzletem terjedelmé és természete hozza magával, hogy részemről a többi czéggel nem is, vagy csak nagy elvértve érintkezem és így a dolog ekkénti lényegéből kifolyólag azon föltevés, hogy talán én is benne volnék abban az egetverő ringben teljesen ki van zárva.

A midőn tehát azon kellemes reményben élek, hogy ez ügyben semlegeségem minden kételyen felül áll, legyen szaban kijelentem, hogy azt az ugynevezett ringet egy nagyon is vérmes phantasia szüleményének tartom, mert a ki ismeri egy ilyen ring létesülését és lényegét az tudja, hogy a ring nem csinálódik csak amugy istenigazába, mert oly tényezők szülik azt, a minők egyrészt e jelen esetben föl nem lehetők sehol.

Gondolkozunk csak kissé a dolog felett, ne tekintsük a dolgokat pessimismussal, hanem tekintsük az ő saját reális valójukban:

Magyarországban bőven takarult a lóheremag, de nem volt rosz termése Sziléziának, Csehországnak, Oroszországnak, Francia és Olaszországnak és végre Amerikában sem.

A megelőző években forgott 70—75 frtnyi árak, természetesen nem voltak normálisak. A czikkiró maga bevallja, hogy túlhaladták a termelő gazdák legvérmesebb reményeit.

Hogyha a termény bőviben található a continens minden termelő emporiumában és azonfelül még Amerika is szorongatja versenyével az europai termelőket, akkor olyan magától értetődő, hogy az árak rohamosan lehanyatlanak, mint magától értetődik, hogy hétfő követi a vasárnapot. A kik pedig eme csoportosuló viszonyokat nem látják, hanem „ringet” látnak, azok egyáltalán nem konyitanak a dologhoz, vagy szándékosan ferdítenek, de mindenik esetben elég komikumot képeznek és van annyi bizalmunk az általános józan észszerű gondolkodásba, hogy ezen rémlátókat széles Magyarországon senki komolyan ne vegye.

Nem a magyar magkereskedők, nem Magyarország maga szabályozza a lóhere árakat, beleszól abba minden lóherét termelő ország, Németország, Oroszország Olasz- Francia és Csehország, és egy nemzetközi armádiát tevő kereskedők gyülekezete sem volna képes ringet alkotni, ez teljességgel lehetetlen.

A here üzlet jelenlegi alakulása közepett azt látjuk, hogy a külföldi termelők nyomása folytán a lóhere eredete (provenienciája) immár nem vétetik tekintetbe mint hajdanta, ma már merőben csak is a minőség a döntő és ennek folytán azt

Lóhere, luczerna Mauthner Ödön

és egyáltalán gazdasági magvakat

legmagasabb áron vásárol

magkereskedése,

B u d a p e s t e n, A n d r á s s y - ú t 23. s z.

látjuk, hogy bánáti löherőért ma alig érhető el 55 frt, míg a gömöri és zempléni magért 70 forintot is megadnak ha olyan a minősége, t. i. *nagyszemű és sötétviola*.

Egy cseppet sem ellenezük, hogy a magyar termelő ólomozott zsákokban maga vigye a világpiacra termelvényét, ha ezen akadémikus thézis testté válik, senki sem fog jobban örülni minálul, mint a ki 15 évvel ezelőtt iníciált mozgalmat, a magyar löhere kivitelét föllendülni látja és őszinte szívvel fogok szerencsét kívánni termelőinknek, ha sikerül árunk által leszorítani a világpiacról összes más nemzetségek löheréjét.

Ezen ideál elérhetésére azonban több megszívlelendőt ajánlanánk érdekelt közönségünk figyelmébe:

Az első az volna, hogy ne kecsgetessük magunkat, ne becsüljük túl a hazai terményt és ne ócsároljuk értékén alul a versenyországok terményét. A cikkirő is „piszkos oroszországi magról“ beszél, pedig ez öreg hiba, nagy tévedés! Az orosz löhere szép, tiszta, nagyszemű és elvéteve nagyon ritkán találkozik közre arankás. Az ilyen versenyt nem lehet pusztá phrásissal elütni, számolni kell vele, valamint számolni kell a többivel is, a melyek habár tán alantosabb árut produkálnak is de mindazonáltal szaporítják a készleteket és lenyomják az árakat.

Azután pedig törekedniök kell termelőinknek, hogy az áru minőségét javítsák, nehogy hanyatlásnak induljon az. Minél nagyobb tökéletességre emelhetjük a magyar löhere minőségét, annál mérvadóbb szerepet fog a magyar termelő vihetni a világpiacra.

Mauthner Ödön.

Hogyan táplálkozik a növény s honnan származnak tápanyagai?

III.

A hamu mindig az az anyag, melyet a növény gyökereivel a talajból felvesz. A hamuk minő- és mennyisége különben igen változó és azokban meglehetősen sok elem kimutatható u. m. Jod, Brom, Fluor, Kén, Selen, Phosphor, Arsen, Silicium, Titan, Zink, Bor, Kalium, Calcium, Baryum, Magnesium, Zink, Higany, Réz, Ezüst, Olom, Thallium, Alumínium, Mangan, Vas, Kobalt, Nikel. De ezek közül igen sok olyan van, mely nem a növény tápanyaga, már azért sem lehetnek mind tápanyagai, mert sohasem jönnek mindnyájan mindegyik növényhamuban elő. Zink, Higany vagy Titan és más ritka fémek csak igen kivételesen jönnek elő és azért nem lehetnek tápanyagok, mert tápanyagok azok melyeket minden növény a maga létérdekében szükségel és melyeknek minden hamuban meg kell lenniök. A szénsavon s vizen kívül kevés olyan van mely a növény szükségképeni tápanyagának vehető, ezek: Kalium, Calcium, Magnesium, Vas, Phosphor és Kén. Ez a hat minden zöld (chlorophyllos) növény hamujában található; természetesen nem elementaris állapotban, hanem mint kénsavas, phosphorsavas, szénsavas Kalium, Calcium, Magnesium és Vas.

A többi a hamuban előjövő elemnek vagy nincs szerepe, vagy pedig csak igen csekély. Ezek csak véletlenül vándoroltak a növénybe, mert a talaj a melyben a növény nőtt, ezeket is tartalmazta és a gyökerek ebben a tekintetben nem bírnak külön szervezéssel, még kevésbé pedig érzékenységgel, arra nézve: vajjon a víz csak tápanyagokat tartalmaz oldva, vagy pedig más reájuk nézve haszontalan anyagokat is. Ezért minden növény ilyen, reá nézve, haszontalan anyagokat is, nagy mennyiségben vehet fel és raktározhat is: így kovárt, jodot stb.

Tehát a növények táplálkozására nézve, csak azok a kevés kijelölt hamurészek jönnek tekintetbe. De ezekhez mint utolsó tagot még egy további tápanyagot kell csatolni. Ez a légeny, a nitrogenium, mely szintén sok alakjában és pedig salétromsavas sók alakjában vétetik fel, a gyökerek által a földből. Mindazonáltal hiányzik a Nitrogen a növényhamukban. A növények fehérje anyagának főalkatrészét képezi, de az elégetés alkalmával, melynek mindenkor meg kell történnie, ha növényhamut nyerni akarunk, a légenytartalmu összekötetések el-

pusztítanak és vagy mint illó összekötetések távoznak el onnan, vagy ha mint salétromsavas sók jelen vannak, az elégetési folyamat által szénsavas sókká változnak át.

Ezek szerint növénytápanyagoknak a következő kilencz veendő:

Szénsav,
Víz.
Salétromsav,
Kénsav,
Phosphorsav,
Kalium,
Calcium,
Magnesium,
Vas.

melyek közül a savak és aljak nem szabad állapotban, hanem mint sók vétetnek fel.

Láttuk volt mily módon marad fenn változatlanul az atmosphaera mint a szénsav kiapadhatlan forrása. Azután sem kell tudakozódnunk honnan származik a víz és honnan jut az szakadatlan a növénybe, miután a víz földgömbünk jó részét fedi, sok helyét átjárja és mint csapadék odajut, hova directe nem folyhat.

De nem lesz czéltalan a növénytápanyagok harmadik kategóriájára a „földsök“-ra nézve a kérdést felvetni, vajjon honnan származnak és vajjon ezeknek az anyagoknak a felhasználása mily módon compensáltatik a természetes folyamatok által.

Igen kevés gondolkodás kell ahhoz, hogy belássuk, miszerint a vegetatio számára talajsóknak folytonos kiszolgálása szükséges, mert a mit a növények sókban felhozna, azt az aratáskor eiviszik az emberek és pótlás nélkül a növények a talajt éppen úgy meritenék ki a sóktól, mint az atmosphaerát a szénsavtól.

Minden talajso azoktól a kőzetektől származik, melyek a hegyek sziklái építik fel. A kőzeteket alkotó ásványok elmállása által, szabadulnak fel a sók, sőt részben csak az érdekes és meglehetősen bonyolított elmállási folyamatok alatt képződnek. A sziklakőzetek elmállását különösen az atmosphaera és ennek csapadékai eszközlik, de ezt a lassu munkát magában véve, alig kíséruie a szükséges eredmény, ha ennek előkészülete nem történnék erőlyesebb módon. A sziklahasadékok közé jutott víz megfagyása által ezek szétrepesztetnek és szét darabolatnak, a glecserek, a hegyi patakok, fáradhatatlanul aprítják a sziklákat és vizsik lefelé a görgetegeket. Így jön létre a közettörmelék, mely a növénytenyésztésre szükséges talaj alapját képezi. A víz már most folytatja működését, a mennyiben mindenhová behatol, mindenütt felold és átalakít. Így vonatnak ki a granit törmelékéből a szénsavas víz által a kali és a mész mint kettős szénsavas sók, míg a maradék mint kovasavas agyag marad vissza, mely a víz segítségével közönséges anyag lesz. De kalit és mész a növénygyökerek nem mint szénsavas sókat vesznek fel, hanem további átváltozások szükségesek a talajban, hogy a szükséges sók meglegyenek. A kénfémekből p. vaskovand és rézkovand lassanként kénsavas sók lesznek, melyeknek az oldatait a víz tovább viszi, a hol ezek kalium- és calciumcarbonatokkal összetalálkoznak ott a fémsulfátokkal, kénsavas kali és kénsavas mész (gypsz) képződik. Ha fémsulfátok dolomitra akadnak, akkor ennek szénsavas magnesiája kénsavas magnesiára (keserü sóra) alakul át; ha pedig a kalium és mész szénsavas sói korhadó légeny tartalmu szerves anyagokkal találkoznak, akkor salétromsavas sók jönnek létre. A phosphorsav és vas a melyekre a növény annyira szorul szintén az elmálló ásványoktól származnak. A hegyek szikláiban rejlenek tehát a talajsó gazdag forrásai, onnan vándoroltak hosszú utakon le és teszik ezt még ma is, bonyolított folyamatok játszódnak a talajban le, mielőtt a növények táplálkozására szükséges anyag elkészül.

A talajsókkal tehát egészen másképp állnak a dolgok, mint a szénsavval és a vízzel. Mind a kettő (eltekintve attól, hogy a sivatagban természetesen nagyon kevés a víz) mindenünnen jut a növényekhez, de a sók középe némely ásványok hiánya, az atmosphaeriliák lassu hozzájutása által vagy meggátoltatik vagy nagyon meglasztatik és a talaj nem ritkán szenvedhet azoknak a sóknak a hiányában, melyeket a növény szükségel.

Itt van tehát az a fontos helyzet, hol az emberi tevékenységnek a természetes állapotokon kissé segíteni kell, a trágyázás által. A régi mezőgazdaság, -okat hasonlított a régi gyógyításhoz, a nélkül, hogy az ok és okozat összefüggését ösmerték, próbáltak és próbáltak „és végre mindent abban hagytak, és az Uristenre bízták“ Trágyázták ugyan a földeket *Liebig* korszakot alkotó fellépése előtt is, csak hogy nem tudták, hogy ezzel mit akarnak. Az akkor eszközölt kísérletekkel mystikus képzeleteket kötöttek össze a talajnak, a trágyázás által való erősítése felett. Csak mióta az élettan a növények táplálkozásai folyamatait alapvonaliban tisztázta, tudják, mit kell és mit lehet a trágyázással elérni. Minden trágyázásnak első czélja a hiányzó talajsókat pótolni. Ha salétrom, keserü só, phosphorsavas mész és gypsz a talajban hiányzik, akkor a mezőre vizsik ezeket a sókat és az eredmény nem fog elmaradni. De ilyen mesterséges trágyázás tiszta sókkal oekonomiai okoknál fogva, a mezőgazdasági üzemből lehetetlen volna és így sók milliókat jövedelmező nagyszerű ipar keletkezett, mely mesterséges trágya előállításával foglalkozik, a mesterséges trágyák nem tiszta talajsó, de igenis nagy százalékokban tartalmazzák ezeket. De ez nem az anyag, melylyel a kicsi gazda trágyáz. Az ő trágyázása az állati excrementumból (ürülékből) és üzemének többi hulladékából áll, mely igen sok szerves anyagot tartalmaz, és azért joggal kérdezhetni hogyan használnak ezek az anyagok a növény táplálkozásának, miután a zöldnövény semmi szerves tápanyagot nem vesz fel a talajból.

Az állati trágyaanyagok és a trágyázásra használt szerves hulladékok mint csont, szaru, gyapju stb hatása is, csak abban áll, hogy hamurészeket tartalmazznak. Ezek az anyagok vagy növényanyagok, vagy abból származók a melyekkel a marha táplálkozott és azért a növényhamu sóit változó mennyiségben tartalmazzák. A szerves trágyaanyagok zétesésénél a hamurészek ismét a talajba jutnak és így az új növénytenyésztés hasznára vannak. Miután mint már tudjuk a talaj szénsavas sói, a korhadó szerves anyagokkal való találkozásnál salétromsavas sókat képeznek, tehát világos, hogy ilyen organikus trágya, a talajt ismét gazdagítani fogja salétromsavas sókkal.

A szerves trágyáknak még az a mellék hatása, hogy a bomlási termékek a talaj physikai tulajdonosságát megváltoztatják és azt lazábbá teszik. De ez minden a mit tesznek és ha némely mezőgazda az állati anyagoknak még különös titkos erőket tulajdonit, akkor ez csak egy számára a középkorból megmaradt nagyon kétes örökség.

Midőn *Hansen Adolf* Giesseni egyetemi tanárnak ezt a csinos felfejtését, tekintettel hazai viszonyainkra közöltem volna; *Moleschott*-nak pár szellemes mondatával kívánom azt befejezni. Carbonium és nitrogeniumból lesz agymásután fű, löhere, buza, állat és ember, hogy ismét széteszenek szénsavra, vízre, ammoniakra stb

Ez a körfolyás természetes csodája.

— — — — —
— — — — —
levegő, növények, állatok, emberek, mindenütt nyujtanak egymásnak kezét, szakadatlanul tisztulnak, megiffódnak, fejlődnek és nemesülnek, úgy hogy minden egyén csak a fajnak esik áldozatul és a halál semmi más mint a halhatatlanság körfolyása.

A növények a főpapok, a kik földtekénnek a nap által világított templomában folytonosan, szakadatlanul eszközlik az esketést föld és levegő között. Ők diszitik az áldozatokat, a melyeket állatok és emberek saját testükben elégetnek. Ők az áldozat-állatokból élnek és ők tartják fenn az áldozat-állatok életét!

K. Á.

Az Erdélyrészi Falka-Vadász Társulat versenyei.

— Második nap. —

E hó 4-én volt az „Erdélyrészi Falka-Vadász Társaság“-nak második verseny napja a zsuki versenytéren. E második verseny nap is ép oly érdekes és tanulságos volt mint a megelőző. Lefolyását röviden a következőkben közöljük.

Az állami ménék döntő versenyével kezdődött a futás. Akadály verseny Távolság 5000 méter Kilencz mén futott és valamennyit urlovas lovagolta. Elsőnek érkezett O-Bajan, mely a multkor is nyertes volt az állami ménék versenyénél. Második helyre Verneuil érkezett Harmadik lett Kisbér öcsese.

Ezután a zsuki dijra futottak. Akadály verseny 5000 méter távolság.

Tizenegy ló állott a gyepre: Tekergő, (gr. Bethlen Károlyé), Charming (br. Bornemisza Eleméré) Babám, Nóra (Ilyés Viktoré) Rontó (gr. Horváth Tholdy Rudolfé), Szellő (Szereday Aladáré), Pajzán, Aurora (Sz. M. Sz. Szövetségé), Futoncz (Tholnay Regináldé) Tulipán (br. Kemény Ákosé), Fátoly (br. Wesselényi Béláé) Elsőnek érkezett gr. Behlen Károly Tekergője Második helyen érkezett Babám, mely az első napi versenyen első díjat nyert. Harmadiknak Nóra és negyediknek Tulipán érkezett.

Az „Erdélyi Gazd. Egylet“ díjára csak két ló versenyzett: Antos István Saydaja és Szereday Aladár Erzsije. Sayda lovassá czélt tévesztett, a menyében tul futott jóval a célpontra s így Erzsije könnyű győzelmet aratott a határozottan kiválóbb Sayda felett.

Kolozsvár város díjért 6 ló versenyzett: Antos István Pajkosa, gr. Bethlen Károly Czimbora, Béli László Bánatja, Ilyés Viktor Menelaua, a Sz. M. Szövetség Mátkaja és Malamoccoja

Elsőnek érkezett Mátka, másodiknak Menelaus, Harmadik Pajkos és negyedik Czimbora lett.

Érdekes volt az Erdélyi díjért történt futás Akadályverseny. Távolság 6000 méter. Tíz ló állott a gyepre, gr. Bethlen Károly Párisa és Mamelukja, br. Bornemisza Elemér Pengője, gr. Horváth Tholdy Rudolf Francillonja, Ilyés Viktor Gasztonja és Csárdása, gr. Spanochi Leo Gassenbubja, az Sz. M. Sz. Dominója és Matildja, Szereday Aladár Judithja és Tholnay Regináld Vilije. Meglepetés történt, mert elsőnek Matild érkezett. Második helyre Gaston, harmadikra Pengő és negyedikre Páris érkezett.

Végül következett a hadseregi akadályverseny. E díjat ő felsége a király adományozta.

Máriassy Atilla kapitány, Dobozzal érkezett elsőnek.

Egyleti élet.

Az erdélyi gazdasági egylet igazgatóválasztmánya f. hó 5-én Szabó József egyleti elnök elnöklete alatt ülést tartott. Jegyzett Sz. Szakács Péter e.-titkár. Jelen voltak: Br. Jósika Gábor, br. Bánffy Ernő, gróf Béli Ákos, gróf Béli Kálmán, Szenkovits Márton, dr. Szentkirályi Ákos, Horváth Kálmán, dr. Szentkirályi Kálmán, Jakab László, Benkő Mihály, br. Mannsberg Sándor, Solymossy László, Szabó Sámuel.

A mult gyűlés jegyzőkönyvének és a pénztári jelentés tudomásul vétele után bejelentetik, hogy Páter Béla kmonostori tanár évdíjas tagul lépett be.

Azután a következő Miniszteri leiratok tárgyalattak és intéztettek el:

Földmivelségi miniszter megrendelési iverket küld az állami telepeken termelt amerikai fajtájú szőlővesszőkre.

Ugyanez leir a heremag tisztítás ügyében.

Ugyanannak leirata az olesó előlegek nyujt hatása czéljából kért állami letétekre nézve

Ugyanez megküldi Ottlik Iván amerikai tanulmány-utjáról szóló jelentését.

Ugyanez leiratban megküldi a külföldi szőlővesszők behozatalának megtiltására vonatkozó rendeletét.

Ugyanez előfizet a könyvkiadó vállalat VII-ik évfolyamának 150 példányára.

Ugyanez leirata a monostori megüresedett ösztöndíjas hely adományozása iránt

Ugyanez megküldi a mezőgazdasági munkabérekéről szóló füzetet.

Ugyanez leirata a takarmány-készlet bejelentésére.

Bejelentetik, hogy az Emke előfizet a könyvkiadó vállalat 25 példányára; és kérdést tesz, hogy

a népkönyvtárak részére, mely állattenyésztési munkákat szerezzék be. Ez utóbbi átirat áttétetett az irodalmi szakosztályhoz

A kisvárdai gazdakör indítványa, tárgyalattott, hogy az orsz. gazdasági egyesület még az ősz folyamán hívjon egybe egy gazda kongresszust a fenyegető gazdasági válság tárgyában. Az egylet csatlakozik az orsz. gazd. egylet nézetéhez, hogy a szövetkezetbe lépett gazdasági egyletek nagygyűlése elé terjesztendő ez ügy

Egyleti titkár felolvassa a kolozsvári kereskedelmi és ipar kamara 1893. jelentéséről szóló jelentését, mely helyeslőleg vétetik tudomásul.

Az országos magyar kölcsön biztosító szövetkezet azon átiratára, mely erkölcsi támogatást kér határozattal, hogy a kölcsönös biztosítást elvileg helyesli a gazdasági egylet és miután az „adriai“ biztosító társasággal szerződési viszonyban van, a mig ennek érdekeit nem sérti, addig a lehető támogatásban részesíti.

Udvarhelymegye lótenyésztési bizottsága megköszöni a szekérversenyre adott 100 frc. díjat.

Az „Erdélyi Gazdát“ illetőleg pedig a lapfolyó bizottság javaslata fogadtatott el minden módosítás nélkül.

Végül az egylet értesülvén, hogy a Földmivelségi Miniszter a fogarasi ménest és a tordai bika telepet felszándékozik oszlatni, a fogarasi ménes birtoka nagyobb kiterjedésű bivaly és nyugotti pinzgau tenyésztést kíván létesíteni, állást foglalt, terjedelmes memorandumban fogja kérni a Minisztert, hogy szándékától álljon el.

Vegyes közlemények.

— Heremag tisztítás és értékesítés. A gazdaközönség már tul van a herecséplésén. Sokan már el is adták a magot, azok azonban, a kik még el nem adták a leghelyesebben cselekesznek, ha beküldik az „Erdélyi Gazdasági Egylet heremag tisztító raktár“-ba Kolozsvárra, a hol teljesen aranka-mentessé tisztítatik és mint ilyen államilag ólom zárral láttatik el; midőn is ezen minőségben a legmagasabb áron leend értékesíthető, a mi a termelőnek minden esetre fontos érdeke. A tisztító raktár szabályzata, kívánatra azonnal megküldetik.

— Uj borászati felügyelők. A jövő év folyamán a földmivelségi miniszter két új szőlőszeti s borászati felügyelői állást fog szervezni. Az elpusztult szőlők felujtása közt az utóbbi időkben országszerte megindult nagyobb arányú tevékenység ugyanis az e teren szaktanácsokra hivatott állami szakközegeknek fokozatos szaporítását igényli. Nélkülözhetlenül szükségessé teszi az új felügyelői állásokat a mezőrendőrségi törvény ama fejezetének végrehajtása is, mely a hegyközségekről intézkedik. Megfelelő szervezet nélkül a nevezett törvénynek a hegyközségekre vonatkozó üdvös intézkedéseit az ország legtöbb vidékén nem lehetne végrehajtani.

— Répaháboru Csehországban. A cseh cukorgyárosok és termelők között nagy harc ütött ki. A harcnak az az oka, hogy a cukorgyárosok közös egyetértéssel a répabeváltási árakat leszorították. Ez a leszorítás oly nagymérvű, hogy 10 kr.-tól az eddig fizetett árak egész 50%-áig megy. Az elkeveredés, a mit ez az árleszorítás okozott, óriási recensust keltett a gazdák körében és azok azzal fenyegetőznek, hogy szövetkezés útján cukorgyárakat fognak felállítani. Érdekes, hogy az osztrák földmivelségi miniszter a csehországi cukorgyárosoknak az alapszabályait nem erősítette meg azon ok miatt, mert az egyesülésnek czéljával az is volt feltüntetve, hogy ezen egylet czélja szervezkedni a répatermelők ellenében a répabeváltási árakat illetőleg. Egyelőre csak vegyiünk tudomást ezekről a mozgalmakról

— Árpakivitelünk veszedelme. Berlinből írják a következő dolgokat: Az orosz árpa, melyet potom áron vesztegetnek az itteni piacon, ömlik az országba s csak szeptember hónapban is közel 700 000 métermázsza érkezett Németországba. Ez évben január hó 1-től augusztus hó végéig 6,097 353 métermázsza árpat importáltak és ebből 2,411,351 métermázsza orosz eredetű volt, mig 1,788,410 métermázsza volt csak magyarországi. Még a román

árpa is, a melytől pedig nem kellett pár év előtt tartani, — erősen szorítja a mi terményeinket, mert ime 8 hónap alatt Romániából 1,704,307 métermázsza árpat szállított Németország. A mult évben magyarországból Németországba több mint négy millió métermázsza árpat szállítottak.

— Osztatlan közlegelők felosztása. Az igazságügyminiszter rendeletet bocsátott ki a mezőgazdaságról és mezőrendőrségről szóló 1894. évi XII. törvényczikk életbeléptetése alkalmából. Az 1894. XII. t. czikk 12. §-a szerint ugyanis „osztatlan közös tulajdont képező közlegelők csak akkor oszthatók fel, ha a földmivelségi miniszter a felosztáshoz az engedélyt megadta.“ A földmivelségi miniszter a törvényt 1894. évi november hó 1. ével életbe léptette, és a törvény végrehajtása tárgyában az igazságügyminiszterrel egyetértőleg kiadott rendeletében kijelentette, hogy a felosztási engedély megadása iránti kérvényt a főszolgabíróhoz be kell nyujtani, még mielőtt a felosztási eljárás az illetékes bíróság előtt folyamatba tételnek, és hogy a felosztás iránt a további törvényes lépések csak az engedély megadása után tehetők meg. Ezzel kapcsolatban elrendeli most az igazságügyminiszter, hogy a földmivelségi miniszternek felosztási engedélyét a fennálló szabályok szerint megkivántató egyéb kellékeken felül csak azokban az ügyekben kell igazolni, a melyekben az osztatlan közös tulajdont képező közlegelő felosztása iránti eljárás megindítása, a bíróságon kívüli egyezség vagy tényleges felosztás bírói jóváhagyása, az illetékes törvényszéknél, 1894. év november 1-től fogva kéretett; ellenben nem szükséges a felosztási engedély igazolása azokban az ügyekben, a melyekben a fennálló szabályok szerint felszerelt beadvány az illetékes törvényszékhez 1894. évi november 1-je előtt érkezett, még akkor sem, ha a beadvány e nap után intéztetik el.

— Lókvitel Belgiumban. A napokban tisztelt Festetich gróf földmivelségi miniszternél Delmer Louis párisi és brüsszeli bankár, a ki a magyar lókvitel előmozdítása czéljából érkezett Budapestre. Morode gróf belga külügyminiszter ajánló levelét mutatta be s elmondta, hogy a legutolsó időkig a belga és számos francia lóvásárláson a csekélyebb értékű orosz lóanyagot portálják „magyar ló“ nevezet alatt. Delmer, a ki több Belgiumi lóvasúttársaságnak igazgatói tagja s a namuri liége-i és mous-manage-i lóvasúttársaságok titkára, összeköttetéseket keres a magyar lótenyésztőkkel, abból a czélból, hogy a sokkal jobb magyar lóanyaggal kiszorítsák a belga piacról az orosz és a még kevésbé alkalmas dán lovakat. Évenként 4000 ló kiviteléről van szó, mert nemcsak Belgiumban, de egész Franciaországban is messze terjedő összeköttetéseket lehet szerezni a magyar lovaknak.

— Takarmányneműek olesó szállítása. A földmivelségi miniszter közbenjárására a kereskedelmi miniszter, az ország egyes részeiben mutatkozó takarmányhiány enyhítésére, a tavaly fennállott önköltségi kedvezményt is meghaladó díjmérséklést, a szalás takarmányneműek szállításánál ismét engedélyezte. E szerint az ország határától legalább 30 kilométerre fekvő bármely magyarországi állomásra rendelt szalás takarmányneműek után, a mennyiben azok a m. kir. államasutak vonalain legalább 100 kilométerre szállítatnak, 1895. évi május hó 15-ig terjedő érvénynyel, 400 kilométer távolságig kocsikilométerenkint 8 kr., minden további kilométerre pedig 4 kr. mérsékelt díjtételt fog szedni. Az eladásra bejelentett készleteket a „Földmivelségi Értesítő“ hivatalos lap hetenkint közli. A kereskedelmi miniszter a takarmányozási czelokra szolgáló korpára, kukoriczára, burgonyára, burgonyamoslékra is igen olesó vasuti szállítási díjtételeket engedélyezett. Erről rendeletben értesítette az inséges vármegyék törvényhatóságait. Így most az Arad, Árva, Bács-Bodrog, Bereg, Békés, Csanád, Csongrád, Hajdu, Jász-Nagy-Kun-Szolnok, Pest-Pilis-Solt, Kis-Kun, Szabolcs, Trencsén és Turóc vármegyék területén fekvő állomásokra mezőgazdasági czelokra szolgáló fentemlített takarmányokat a gazdák olesón szállíthatják. A kedvezmény csakis gazdáknak adatott, így spekulatív czelokra ki nem számányolható és csakis a waggonszámra menő szállítványokra terjed ki.

— **Amagyar gyáripár újabb nagy diadalról** igen öröndetes hírt kaptunk. A lebergi kiállítás egyik osztályában, a tüzi fecskendő osztályban megvertük valamennyi külföldi gyárat. A diadalt két törekvő iparvállalatunknak köszönhetjük. A tüzi fecskendő osztályban a legelső kitüntetés, a diszoklevelet a *Tarnóczy-gyár Budapestén kapta*, a második díjat, aranyérmét a *Walser-gyár Budapestén*, a harmadik díjat, aranyérmét *Czermak R. gyára Tepliczen*, a negyediket *R. A. Smekal Szmichowban*, az ötödiket *Liel J. G. Biberachban*, a hatodikot, ezüstérmét *E. C. Glader Sargentban*, a hetediket, ezüstérmét *Rözen Antal Krakóban*, a nyolcadikat, ezüstérmét *Doute R. Fr. Bailán* és a kilencediket, bronzérmét a *Geittner és Rausch fecskendőgyára Budapestén* kapták. Annál nagyobb örömmel konstatáljuk a *Tarnóczy-gyár* e fényes sikerét, mivel ennek nagy jelentőséget azon körülmény kölcsönöz, miszerint az osztrák ipar e téren elsőrendű, régi jeles gépgyáraival szemben emelkedett elsőre és azokat tulszárnyalta. A *Tarnóczy-gyár* legutóbb, október 30-án *Uj-Gradiskán*, a *Horvát-Szlavon országos gazdasági kiállításon* is a legelső kitüntetés, a diszoklevelet nyerte.

— **Kerestetik fajtisza sima járdovány oltóvessző**, továbbá tiszta ripária portilistra neme sitett járdovány oltovány biztos helyről. Ajánlatok lapunk szerkesztőségéhez intézendők.

— **Eladó: 280 drb. angol fésűs anyabirka** páronként 12 frtért; 100 drb. válogatott idei bárány páronként 6 frtért és 6 drb. rambauillette kos darabonként 40 frtért. Mind igen szép állatok. Hol? Megmondja lapunk kiadóhivatala.

— **Gazdák mindazt a mire gazdaságukban** magvak és műtrágyákból szükségük van, a legmegbízhatóbb, legjobb minőségben és legjutányosabban *Mauthner Ödön* budapesti magkereskedéséből szerzik be, mely idevonatkozó árjegyzékét bárkinek ingyen és bérmentve megküldi. Minden rendelés még beérkezte napján elintéztetik.

Piaczi értesítő.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Gabonatőzsde.

A búza-üzlet menete lanyhára fordult. A kínálat mérsékelte volt, épúgy mint a vételkedv és ennek következtében az irányzat ellanyhult. A forgalom jobbára apróbb tételekből állott. Az árak átlag 2 és fél krral olesóbbodtak. A többi gabonaneműek forgalma állandóan korlátolt, az irányzat és az árak is változatlanok maradtak.

Hivatalos effektív-árak:

	frtól.	frtíg.
Buza	6.50	6.80
Rozs	5.25	5.35
Árpa takarmány	5.80	6.15
„ égetni való	6.40	7.15
„ sörfőzdei	7.35	8.50
Zab	5.85	6.20
Tengeri	6.45	6.50
Repeze	9.50	9.90
Köles	5.75	6.25

Határidőüzlet.

Páris lanyha, ellenben az angol piacok ártartók. Piacunkon búzában az üzlet lanyhán indult és a kedvező

időjárásra, valamint a lanyha készáruüzlet folytán hágyadt volt az irányzat. Az áresés mindössze négy krra tehető. Tengeri szintén gyengébben indult, de később a jobb vételkedv folytán ismét megjavult. Zab és rozs csekély forgalom mellett változatlanok.

Értéktőzsde.

Alig, hogy a bécsi pr longáció véget ért, a spekuláció, — mely az utóbbi napokban realizálások által tetemesen könnyített pozíciójában — megújult erővel fogott hozzá a bevásárlásokhoz. A nyugoti piacokról is szilárd irányjelzések érkeztek, a spekuláció támogatva a magánközönség nagymérvű vételi megbízásai s berlini fedezési vásárlások által, ismét felvette a hausse elejtett fonálát és keresleti tevékenységével jelentékenyen magasabbra helyezte az üzérkedési értékek, s első sorban az osztrák hitelrészvény árfolyamát. A helyi piacon az üzlet igen nagy arányokat öltött, s az értékek legkülönbözőbb nemei kivétel nélkül magasabb árfolyamokat értek el. Valuták s érczavtók csekélységgel feszezebben záródnak.

Vetőmagvak. (Mauthner Ödön tudósítása.)

Vörös lóhere. Nagyszemű, szép sötétszemű minőségeknek a kiveteli és belföldi forgalomban e héten jó kelendősege volt, minek folytán az ár nem változott, ellenben gyengébb minőségek vajmi kevés érdeket keltettek. **Luczerna.** Oly bő termés, mint ez idén már néhány esztendeje nem volt. E héten is bőven lett kínálva és bár a vevők részéről meglehetősen árak kínáltattak — csak néhány 100 métermázsa volt elhelyezhető. Takarmányrépamag. E héten is külfldről szaporán és sürgősen lesz ajánlva. Bükönyből több kínáltatott mint az előző hetekben. Muharmag-t keresnek, a többi magfélékre alig jön kérdés.

Jegyzések 100 kilonként Budapestén:

Luczerna	40—46	frt.
Vörös lóhere, bánáti	56—60	„
Vörös lóhere, tiszavidéki	62—68	„
Vörös lóhere, erdélyi	62—66	„
Fehér here	80—	„
Tavaszi büköny	6½—7	„
Baltaczim	11½—12	„
Muharmag	10—11	„

Kolozsvár, 1894. November 8-ról. Tiszta buza 5 frt 40 kr. 6 frt 20 kr. Rozs 4 frt 60 kr. 4 frt 80 kr. Törökbuza 5 frt 60 kr. 5 frt 70 kr. Zab 4 frt 60 kr. 4 frt 80 kr. Széna 2 frt 50 kr. Alomszalma 1 frt 40 kr. (Métermázsanként.) Fa kemény nem usztatott 3 frt. (Köbméter.) Faggygyugyertya öntött 44 kr. Marhahus 46 kr. Konyhaliszt 6 kr. Rizs 20 kr. Gyöngykása 20 kr. Borsó 18 kr. Lenese 18 kr. Paszuly 8 kr. (Kilogrammonként.) Burgonya 3 frt. (Hektoliter) Savanyu káposzta 5 kr. Savanyu répa 10 kr. (Kl.) Kósó 9 kr. Disznózsir 64 kr. Bors 1 frt — kr. Hagyma 10 kr. Fokhagyma 20 kr. (Kilogramm.)

Kimutatás.

Debreczen sz. kir. városban az 1894. év november hó 6-án tartott marhavásárról.

Ló felhajtattott 450 darab, eladatott 180 darab. — Marha felhajtattott 2800 drb, eladatott 800 darab. — Sertés felhajtattott 4600 drb, eladatott 2460 drb.

Sertésvásári jelentés. Budapest-Köbánya, 1894.

Nov. 2-án. Az üzlet csendes volt.

Heti átlagárak: magyar válogatott áru 320—380 klg. nehéz 42½—43 kr 280—300 klg. nehéz 43½—44 kr. Öreg 300 klg. tuli 41—41½ kr. Vidéki sertés 41—45 kr. Szerb 40—42½ kr. Román —. — kr. tiszta klgk, páronként 45 klg életsúly levonás és 4% engedmény szokásos.

Elcségárak: Tengeri frt 6.80 Arpa frt 6.30 Köbányán átvéve.

Központi állatvásár.

Bécs. (Szt. Marx) 1894. november 6-án. (Papp György és Vincze tudósítása.)

Sertés. Bécs, (St. Marx.) November 6-án felhajtattott 9759 drb. A csekély felhajtás következtében az üzlet igen élénk volt. Jegyeztetett első minőségű 39—40 kr. közép és öreg sertés 35—36 kr. fiatal sertés 30—38 kron kilonként, élőszuliban, százalék levonás és fogyasztási adó nélkül. Vágó marha Bécs, november 5-én felhajtattott 3416 drb. magyar, 698 galicziai, 141 bukovinai és 1473 német, összesen 5728 darab szarvasmarha. A vásár helyzete, a mult hetéhez képest, semmi különös változást nem mutathat fel. Jegyeztetett métermázsanként élőszuliban, százalék levonással, magyar-bizódkör 55—68 frtíg, galicziai 54—66 frtíg, német 56—70 frtíg. Legelő-ökör 46—58 frtíg. Bikák és tehének 24—39 frton jegyeztettek métermázsanként élőszuliban százalék levonás nélkül.

Szurómarha. Bécs október 31-én, felhajtattott 6335 darab juh. Jegyeztetett kiveteli juh 17—24 frt, kiverési juh 7—15 frt, magyar juh 9—16 frt páronként. A Leopoldi országos ünnep miatt a juhvásár, csütörtök helyett november 14-én tartatik meg szerda napon. A szuró marhavásárra felhajtattott 2730 drb. borju, 1604 d. b. fiatal sertés, 960 drb. leszurt sertés, 534 drb. leszurt juh, 170 drb. brány. Eladatott leszurt borju 46—52 kr. legjobb minőségű 66 krig, élő sertés 32—40 kr. nehéz leszurt sertés 36—44 kr, süldő 47—52 kr, leszurt juh 24—36 kron kilonként, bárányok 4—9 frtíg páronként.

Terméklélet. (Mezőgazdasági tőzsde.) November 6-án. Buza tavaszra, 6 frt 90 kr. Rozs tavaszra, 6 frt 05 kr. Zab tavaszra 6 frt 18—6 frt 19 kr. Tengeri május-juniusra 6 frt 18 kr. Repeze január—februárra 10 frt 65—65—10 frt 75 kr. Repeze augusztus—szeptemberre 11 frt 55—11 frt 65 krig, jegyeztetik métermázsanként.

Bécsben jegyeztetett 29. október—november 3-áig. Gubacs legjobb minőségű 12 frt, közép minőségű 8—11 frt. Méz és Viasz, nyersméz, 40—43 frt, pergetett méz, 47—55 frt. Sárga viasz, 172—178 frt, fehér viasz, 205—210 frt. Lóhermag, 60—74 frtíg, métermázsa kint. Teavaj, 1 frt 20—1 frt 40 krig kilonként.

Erdélyi piaci árak.

(Árak krajczárookban.)

A piaci cikkek	Mérték	Gy.-Fehérvár	Kézdi-Vásárhely	Maros-Vásárhely	Medgyes	Nagy-Enyed	Nagy-Szeben	Szegvár
Tiszta buza	mm.	710	706	630	525	880	628	700
Elegy buza	„	560	685	520	400	580	556	520
Rozs	„	525	412	476	380	525	472	429
Árpa	„	—	468	416	—	—	581	—
Zab	„	600	580	485	300	800	500	489
Törökbuza	„	490	565	484	350	525	500	575
Széna	„	300	400	280	180	500	210	180
Alomszalma	„	200	110	100	90	300	130	150
Tüzifa	km.	330	250	320	300	260	325	260
Marhahus	kg.	40	44	48	40	44	52	48
Nov.		3	12	1	31	17	2	27

Felelős szerkesztő és kiadó:

Szenterzsébeti Szakáts Péter.

Segéd szerkesztő: Nagy Kálmán.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Budapest, V., Alkotmány-uteza 31. szám.

A szövetkezet célja: I. Olesó közcvtítés gazdas. felszerelési és fogyasztási cikkek beszerzésénél. II. Mezei gazd. termények legelőnyösebb értékesítése. III. Hitelnyújtás a tagok részére.

Üzleti berendezés. Sürgőnyezim: Mezőgazdák, Budapest. Hív. óra ½9--1-ig és 2--5-ig. Áruraktár ezime: M. Á. V. nyugoti pályaudvarán lévő közraktári vállalat XX. számú raktár. Bizomány-osztály. Hadseregellátás. Gabonacladás.	Érőtakarmányok vétele. Fedezeti tőzsdei kötések. Áru-osztály. Összes gazdasági cikkek a legkiválóbb minőségben. Építkezési anyagok. Gazdasági vasneműek. Gyapju és hizott marha bizományi értékesítése.	Vetőmag-osztály. Mindennemű vetőmagvak megvétele és eladása. Eredeti külföldi magvak. Heremagvak bérrestálva. Gazdasági gép osztály M. k. államvas. gépgyára mezőgazdasági gépeinek szövetkezeti képviselősege Adriance Platt & Co. new-yorki	kaszáló, marokrakó és kévekövő gépeinek kizárólagos képviselote. V. Vermorel-féle Eclair-permetező kizárólagos képviselote. Csonka Bánki-féle petroleum-mórtorok mezőgazdasági képviselote. Mindennemű kipróbált solid kivittelt gazdas. gép jutányos beszerzése. Gazdasági géptelepek, malmok, takarmányos és tejes kamarák berendezése.
--	---	--	--

A szövetkezet alapszabályait és hetenkint egyszer megjelenő „Üzleti Értesítőjét” kivanatra bárkinek ingyen és bérmentve megküldi. 296. (5—13)

A magas kormány kezdeményezése folytán 3,000,000 frt alaptőkével alapított

Hungária műtrágya-, kénsav- és vegyi ipar részvény-társaság

BUDAPESTEN

ajánlja saját gyártmányu, tiszta kénsavval feltárt, elismert kitűnő minőségű műtrágyáit;

u. m. **Szőlő-trágyát, Rét-trágyát, Here-műtrágyát,**

csontliszt-, spodium-, ammoniak és ásványi superphosphatokat, párolt csontlisztet, chilisalétromot, kénsavas kálit és ammoniakot; különlegességeket, mint: szőlő-, répa-, rét-, kender- stb. trágyát és mindennemű egyéb műtrágyát. — Talaj-elemzések díjmentesen eszközöltnak. — Felvilágosítással és árjegyzékkel készségesen szolgál gyáraink központi irodája: **Külső-soroksári-út,** régi lóversenytér, vagy **Kiss Ernő** vaskereskedő **Kolozsvárt,** a ki az erdélyi részekre **egyedüli és kizárólagos** nagy raktárt tart; honnan a műtrágya anyagok közvetlenül és **jutányos** áron beszerezhetők — szavatolt belérték mellett — bármily mennyiségben.

Gyárak: **Budapest**en és **Zsolnán.**

Posta és távirdahivatal **Budapest** kénsavgyár.

201. (45-x)

Szőlő-trágya.

Rét-trágya.

Raktár **TAUFFER FERENCZ** utóda czégnél

KOLOZSVÁRT.

Az első szegedi cs. és kir. szabadalmazott

Műtrágyagyár Részvénytársaság

ajánlja a nagy érd. gazda közönség figyelmébe saját gyártmányu és szavatolt növényi-tápanyag tartalmu

phosphor
nitrogén
kali

műtrágyáit

nemkülönbén szabadalmát képező

kü l ö n l e g e s s é g e i t
mindennemű gazdasági növényekre.

A gazdaközönség kényelmére gyártmányainkból állandó nagy raktárt tart **TAUFFER FERENCZ** utóda magkereskedő cég **KOLOZSVÁRT.**

Árjegyzéket és a műtrágyák alkalmazására vonatkozó vezérfontalat bárkinek készséggel küld.

117 (45-x)

az igazgatóság.

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE.

BUDAPEST, ALKOTMÁNY UTCZA 31. SZÁM.

Lóhere, luczerna és egyáltalán gazdasági magvakat legmagasabb áron vásárolunk.

**MŰTRÁGYÁK-, ERŐTAKARMÁNYOK-
Gazdasági gépek.**

Szives figyelmébe ajánljuk a f. cz. gazdaközönségnek üzleti heti értesítőket, melyet kívánatra bárkinek megküldjük.

291. (9-x)

CZIMBALOM

erős tiszta csengő hanggal jótállás mellett. Saját gyártmányú harmonika, hegedű, fuvola és egyéb hangszer és kellékek jutányos áron kaphatók.

Képes nagy árjegyzéket ingyen küld

VARJÚ KÁROLY

hangszergyáros,
számos arany és ezüstérembirtokosa.

Budapest, VIII., Kerepesi-út
297. 47. sz. (8-52)

Eladó 7 drb.

2 $\frac{1}{4}$ éves tenyészbika

249. (26-x.) (magyar fajta)

Solymosy László

teremei birtokán.

u. p. Nagy-Teremi

Kis-Küküllő megye.

Legbiztosabb óvoszer a Kolera, hagymáz és egyéb fertőző betegségek ellen!!!

Tökéletes fertőtlenítés! Teljesen szagtalan!

Önműködő tözegszóró-closettek.

Belföldi és külföldi szabadalmak! Szobai árnyékszék mindenféle tetszetős alakban. Árnyékszék-berendezések, kórházak, laktanyák, iskolák, ipar-vállalatok, szállodák stb. részére.

Fertőtlenítő és szagtalanító tözegpor! Tözegalom! Mindennemű tözeggyártmány nagy raktára.

Különlegesség: emberi és városi hulladékok ipari-és gazdasági értékesítése. Várostervezési és elfuvarozási vállalatok szervezése. Műtrágyagyártás. Részletes tervekkel, költségvetéssel és eredeti bizonyítványokkal szívesen szolgál.

AZ IGAZGATÓSÁG

Az orsz. közegészségügyi tanács által (5-6) többszörösen ajánlva!

Magyar tözeg- és műtrágya- ipar részvény-társaság.
Igazgatóság: Budapest, IV., Városház-tér 9. (Hannisház).

Kwizda Ferencz János
 osztr.-m cs. és k. és román k udv. szál-
 lító ker. gyógyszer-tára, *Korneuburgban.*

Kwizda-féle kőszvényfolyadék.
 Évek óta kipróbált, fájdalom-
 csillapító házi szer kőszvény,
 csúsz és idegbajok ellen

Kwizda-féle kőszvényfolyadék.
 Kapható minden gyógyszer-tárban.

Tessék a védjegyre ügyelni
 s a vételnél határozottan
 kifejezni:

Kwizda-féle kőszvényfolyadék.
 222 (13-15)

Árak:
 1/4 palaezk
 1 frt o. é.
 1/2 palaezk
 60 kr.

Tisztán kölesönös. — Részvényesei nincsenek.
 Az összes nyereség a biztosítottak
 javára esik.

**A legnagyobb és leggazdagabb
 PÉNZINTÉZET**
 a világon.

Biztosítéki alapja
907 millió frank.

„THE MUTUAL“
NEW-YORKI ÉLETBIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG.
 ALAPÍTÁSTÓL 1843.

Biztosít
emberéletet
 legkülönbözőbb és
 legelőnyösebb
módozatok szerint.
 Prospektusokkal és tüzetesebb fel-
 világosítással szolgál az 261 (20-x)

Erdélyi aligazgatóság
 Kolozsvárt, Belhid-utca 16. sz. alatt.

Magyar királyi
 281. (7-12.)

államvasutak gépgyára.

Gőzeséplő-garnitúrák,
 malom és egyéb ipari czélokra alkalmas
hengerkazános-lokomobilok,
szalmakazaló-gépek,
gőzkukoriczamorzsolók, Stibor-kőrfűrészek
 mindig csak

a magy. kir. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRA vezérigynökségé-
 nél. Budapest, VIII., József-körut 41. sz. a. rendelendők meg.

Figyelmeztetés !!
 Óva intünk azon visszaélesek elől, melyek a m. kir. államvasutak gé-
 pyára kitűnő hírnevével, általunk nem ismert számtalan utazó úgynök részé-
 ről elkövetetnek, olyformán, hogy a gazdaközönség jóhiszeműségét kihar-
 nálva, a mi közgeinként mutatják be magukat, magyar állami gépet aján-
 lanak és azután más, szintén magyar elnevezésű gyártmányt szállítanak. —
 Midőn tehát e részben a legnagyobb óvatosságot ajánljuk, tisztelettel kérjük a
 n. é. gazdaközönséget, hogy **csak** azon egyéneket ismerje el a mi közgeink
 gyanánt, a kik közjegyzőileg hitelesített meghatalmazásunkat felmutatni tudják.
 Tisztelettel A m. k. államvasutak gépgyárának vezérigynöksége.

Legújabb szerkezetű sorvetőgépeket, úgy sik
 valamint hegyes talajhoz, továbbá egytetemes
 ekéket rendkívül mérsékelt árakon szállít:

UMRATH és TÁRSA
 mezőgazdasági gépgyára, BUDAPEST, Váci-körut 10 szám.

Kitűnő lóherfejtőgépeinkre
 különösen felhívjuk a t. gazdak figyelmét.

Érdeklődőknek felvilágosítás-
 sal és erdélyi referentiákkal
 289 (9-10) szívesen szolgálunk.

Árjegyzékek mindenmü gazdasági gépekről kívánatra ingyen és bérmentve.

Főraktár Budapest, 1894. augusztus 1-sőtől saját házban
 244. (29-36) VI., Váci-körut 57/a. sz.

K Ü H N E E.

Alakult 1856. Alakult 1856.

g a z d a s á g i g é p g y á r a M o s o n b a n
 ajánlja általánosan kedvelt, egyszerűségében feiülmulhatlan s több mint 14.000 példányban elterjedt

HUNGARIA DRILL és JUBILEUM DRILL
 sorvetőgépeit leszállított árakon.

Hegyes hullámos területre „MOSONIDRILL” legjobb, legegyszerűbb sorvető.
 Sack-féle ekék, két és több vasu ekék. Laake-féle szántó földboronák 12-féle nagyság-
 ban, Laacke-féle kedvelt rétboronák. Rosták, konkolyozók, kitűnő szelelő magtárrosta,
 (33 frt) meglepő munkaképesség Ventzky-féle füllesztők, szecska és répavágók stb. stb.

Árjegyzékek bérmentve.

Főraktár Budapest, 1894. augusztus 1-től (saját ház) VI., Váci-körut 57/a.

E G G E R E S I műtrágya-gyár
 KRAMMER J.

Ajánlja: párolt csontliszt, szuperfoszfát, Thomassalak,
 trágyafőz. chilislétram és egyéb különleges műtrágya-
 termékeit. Talajvizsgálatok díjmentesen eszközöltetnek. — Részletes árjegyzékkel szolgál a gyár k. irodája

Budapest, V., Dorottya-utca 9. szám. 202. (45-52)

Nyomatott Gáman János örököse könyvnyomdájában, Kolozsvárt.